

ESAVS Cardiology I-III Matkakertomus

Luxemburgin yliopiston yhteydessä toimiva ESAVS (The European School for Advanced Veterinary Studies) järjestää eläinlääkäreille laadukkaita kursseja ja jatkokoulutuskokonaisuuksia eri aihealueista. Kardiologian kursseja on yhteensä viisi, joista jokainen kestää viisi päivää. Osallistuin vuosina 2018-2019 kolmeen ensimmäiseen kurssiin. Kurseilla käsitellään sydänsairauksien perusteita, diagnostiikkaa ja hoitoa. Viimeisin kurseista on “päivitystä praktiikkaan” - tyyppinen kokonaisuus.

Sydänsairauksien - kuten useimpien sairauksien - diagnostisella polulla on järkevää edetä potilaan anamneesiin (eläinlaji, ikä, rotu ja matkustushistoria) ja oireisiin perustuvan erotteludiagnoosilistan ohjaamana. Kuten eräs italialaisista luennoitsijoistamme hyvin ilmaisi: “Emme pidä yllätyksistä, joten ultraäänitutkimuksen tulee vain vahvistaa sen mitä osasimme epäillä.”. Huolellinen yleistutkimus, sydämen ja keuhkojen auskultaatio, sykkeen, rytmien sekä pulssin arvioiminen ohjaavat sopivan ja tehokkaan jatkotutkimusmenetelmän valintaan erityisesti silloin, kun ajalliset ja taloudelliset resurssit ovat rajalliset.

Sydänsairauksien diagnostiikassa voidaan käyttää veren biomarkkereita (esim cTnI ja NT- proBNP), röntgenkuvausta, ultraäänitutkimusta ja EKG-tutkimusta. Joskus tarvitaan näitä kaikkia. Biomarkkereita voidaan käyttää myös osana sydänsairauden seulontatutkimuksia: nähdäänkö verenkierrossa merkkejä sydänlihaskvauriosta (cTnI) tai sydänlihaksen venymisestä (NT-proBNP) sydänsairauteen taipuvaisella yksilöllä (rotualttius). Elektrokardiografiaa (EKG) käytetään rytmihäiriöiden diagnosoimissa, mutta osaava tulkitsija voi tehdä päätelmiä myös sydämen koosta ja siten mahdollisesta rakenteellisesta viasta. Röntgenkuva on hyvä menetelmä sydämen koon, rintaontelon verisuonten sekä keuhkojen tilan arvioimiseksi. Sydämen vajaatoiminnassa nähdään yleensä muutoksia kaikissa edellä mainituissa röntgenmuuttujissa. Ultraäänitutkimus on kenties merkittävin työkalu sydämen tutkimiseen, koska sen avulla voidaan:

- nähdä sydämen sisäisiä rakenteita
- tehdä koon, paksuuden ja tilavuuden mittauksia
- arvioida sydämen toimintaa kuten supistuvuutta
- tutkia veren virtausnopeuksia ja virtauksen suuntia (dopplertutkimus)
- arvioida eri sydänosastojen ja verenkierron paine-eroja (doppler)

Sydäntutkimuksia tehdään sairausdiagnoosin lisäksi myös anestesiaturvallisuuden varmistamiseksi, osana kasvainsairauden levinneisyyskartoitusta (esim hemangiosarkooma), osana keuhkosairauksien tutkimista (pulmonaalinen hypertensio) sekä osana jalostustutkimuksia.

Jalostustukimuksia tehdään sekä koirille että kissoille perinnöllisten sydänsairauksien varalta.

Eurooppalaiset ESAVS kurssit olivat intensiivisiä sisällöltään ja aikataulultaan. Teoriaa ja käytäntöä oli sopivassa suhteessa. Käytännön harjoituksia oli runsaasti. Kurssin vetäjät ja ohjaajat antoivat erilaisine taustoineen, tyyleineen ja kansallisuuksineen monipuolisen näkökulman teoriaan ja käytäntöön. Ruotsalaisen tutkijaprofessorin, Jens Häggströmin, tieteellinen lähestymistapa ovat käytännön työssä osoittaneet arvonsa, kun haastavan potilaan hoitovaihtoehtoja on joutunut puntaroimaan. Saksalaisen profesossorin, Gerhard Wessin, opettama “Problem based echocardiography” on suorastaan nerokkaan pragmaattinen näkökulma ultraäänitutkimukseen. Kolmannen ja ultraäänipainotteisen kurssin ohjaajakaarti olikin jo laaja. Erityisesti mieleeni jäi italialaisten perhekeskeinen ja empaattinen suhtautuminen potilaisiin: “Muistakaamme, että emme hoida vain eläinpotilasta vaan koko perhettä ja yhteisöä.”. Näillä sanoilla professori Oriol Domenech viittasi siihen, että joskus epätoivoiseltakin vaikuttavan potilaan hoito kannattaa, koska onnistumisella voi olla suuri merkitys koko perheen hyvinvoinnille. Hän kertoi esimerkin rescuekoirasta, joka oli hankittu syövän vuoksi masentuneen perheenjäsenen piristämiseksi. Perhe ja ystävät olivat osallistuneet sopivan koiran valintaan. Myöhemmin terapiakoiralla todettiin sydänsairaus, synnynnäinen patent ductus arteriosus (PDA). Hoitamaton tila oli aiheuttanut pitkälle edenneen sydämen vajaatoiminnan ja kenties palautumattomat muutokset sydämen rakenteessa. Potilas päätettiin kuitenkin leikata. Leikkaus onnistui ja tarina sai onnellisen päätöksen.